

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

CUM PROCEDĂM ÎN CAZ DE INTOXICAȚII

"Intoxicațiile la albine se previn iar măsurile de prevenție sunt stipulate prin lege".

MĂSURI DE PREVENIRE A INTOXICAȚIILOR LA ALBINE

Suntem dependenți de natură și nu trebuie să o distrugem.

Agricultorii trebuie să respecte natura, să aplice tehnologii agrotehnice moderne și să aplice în ferme combaterea integrată a dăunătorilor (IPM), recomandată de FAO încă din perioada 1967-1968.

Apicultorii sunt obligați să respecte legislația în vigoare și Programele de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la

animale, de prevenire a transmiterii de boli de la animale la om și de protecție a mediului.

Producătorii, distribuitorii, utilizatorii, importatorii și exportatorii care desfășoară activități cu substanțe și preparate toxice și foarte toxice sunt obligați prin lege să ia măsurile corespunzătoare pentru asigurarea și protejarea sănătății oamenilor, animalelor și a mediului, precum și pentru prevenirea oricăror sustrageri de astfel de substanțe și preparate ori deturnarea acestora din circuitul legal.

Legislație de bază:

Regulamentul CE nr 1107 din 2009 implementat prin HG nr 1230 din 2012

Legea apiculturii nr 363 din 2013 (actualizată)

Legea nr 360 din 2003 privind regimul substanțelor și preparate chimice periculoase (actualizată)

Ordin comun intrat în vigoare la 5 februarie 1992: MAA ord.45/1991; MM ord. 68/1992; MT ord.1786/TB/1991; Adm. Loc. ord15B/3404/1991; ACA ord.127/1991.

Obligațiile apicultorilor

Să obțină aprobare scrisă pentru amplasarea stupinei pe proprietate privată, respectând distanța între stupine de cel puțin 100 de metri în cazul masivelor melifere împădurite și de 300 de metri în cazul culturilor agricole, fără a amplasa stupii pe direcția de zbor a albinelor din alte stupine; să anunțe autoritățile administrației publice locale privind amplasarea stupinei. Pe locul de amplasare să monteze panoul de identificare al stupinei și a stupilor, să dețină și să completeze carnetul de stupină și să respecte normele sanitare veterinare privind prevenirea și combaterea bolilor la albine.

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Obligațiile deținătorilor de suprafețe agricole și silvice

Să respecte **Ghidul pentru utilizarea în siguranță a produselor de protecție a plantelor** elaborat de Autoritatea Națională Fitosanitară și să dețină **Registrul de evidență a tratamentelor de protecția plantelor**.

Au, de asemenea, responsabilități prevăzute prin lege: Autoritatea Națională Fitosanitară, Agenția Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională de Protecția Mediului prin Garda de Mediu și Ministerul Administrației și Internelor prin ofițerii de poliție.

Măsuri speciale. În caz de intoxicații trebuie făcute investigații pentru a se putea stabili dimensiunile și valoarea pagubei deoarece legislația nu prevede nimic facultativ. Apicultorii, sprijiniți sau nu de asociații, în caz de suspiciuni de intoxicație, au dreptul de a se adresa, direct sau prin intermediul organizațiilor pentru protecția mediului, autorităților administrative și/sau judecătorești, după caz, în probleme de mediu, **indiferent dacă s-a produs sau nu un prejudiciu dovedit**; de asemenea au dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul suferit.

Deținătorii de colonii de albine anunță Autoritatea sanitară veterinară și reprezentanții asociației apicole din care face parte. Cere examinarea albinelor moarte, a coloniilor în cazul depopulărilor și a plantelor asupra cărora s-a aplicat tratamentul. Medicul veterinar zonal sau concesionar, împreună cu organele de anchetă, este solicitat să execute, în prezența unui reprezentant neutru, ancheta sanitar-veterinară și să încheie procesul verbal de constatare la data când a fost anunțat de producerea intoxicației.

În cazul în care diagnosticul de intoxicație cu pesticide nu poate fi stabilit numai prin mijloace clinice, se va apela la un laborator specializat pentru efectuarea examenului toxicologic, furnizând totodată date privind natura toxicului incriminat și simptomele constatate la coloniile intoxicate. Prelevarea probelor pentru examen toxicologic se va face în cel mult 24 de ore de la sesizarea intoxicației de către apicultori, împreună cu un delegat neutru și în prezența medicului veterinar, care va sigila probele. Expedierea probelor la laborator se va face de proprietarul stupinei iar jumătate din probele recoltate vor fi sigilate și păstrate timp de 90 zile de medicul veterinar în vederea unor eventuale expertize. Pentru a se putea prezenta materiale doveditoare, în caz de acțiune în justiție, la prelevarea probelor, care se va face de către medicul veterinar, este bine să fie de față un reprezentant al autorității locale (primărie), un lucrător de poliție, un reprezentant de la Agenția Națională de Protecția Mediului sau de la Garda de Mediu, eventual unul sau doi martori și posibilul făptaș.

În nota de însoțire (scrisoare) care va însoți probele se va menționa adresa și numărul de telefon al proprietarului, localitatea unde este amplasată stupina, numărul de colonii, motivul trimiterii, de când datează bănuiala de intoxicație sau de boală, prima apariție a simptomelor, stupinele afectate, care au fost efectele incidentului (comportament, mortalitate), câte colonii sunt afectate, denumirea produsului antiparazitar folosit în zonă, data recoltării probelor și alte observații necesare anchetei.

Se trimit la laborator cel puțin 200 g albine moarte sau în agonie suspecte de intoxicație, 25 gr albine vii (eventual), fragmente de fagure cu puiet sau ramă întreagă, rama întreagă cu rezerve de hrană, miere extrasă-250 g (eventual), cel puțin 100 g polen colectat la urdiniș (eventual), minim 500 g din plantele asupra cărora s-a efectuat stropirea și 2 l apă din sursa stupinei. În cazul insecticidelor aduse de albine odată cu polenul pot apărea pagube noi. Dacă unele din albinele moarte sau suspecte au ghemotoace de polen se ambalează separat. Se cer

informații despre substanța folosită și eventual se recoltează într-un flacon o probă din pesticidul folosit. Se recoltează probe separate de la fiecare apicultor.

Cum procedăm (planul de urgență) în caz de otrăvire

Comportamentul care urmează să fie adoptat de **apicultorul afectat** pentru a-și salva stupina după ce a anunțat organele de anchetă este diferit în funcție de situația din teren. Deoarece nu există un antidot capabil să întrerupă sau să neutralizeze toxicul, apicultorul trebuie să deplaseze stupina din zonă sau să închidă stupii, mai ales pe timpul zilei. Se igienizează stupul. Se scot fagurii cu rezerve din stup (miere, păstură) și se înlocuiesc cu faguri noi. Se asigură apă în hrănitore, hrană energetică (sirop 1/1) și proteică (turte). În cazul suspiciunii de polen toxic se montează colectoare la urdiniș pentru a nu contamina păstura existentă în stup. Fanta urdinișului să fie închisă la minim pentru a permite albinelor gardiene care simt mirosul să îndepărteze albinele intoxicate.

Organele de anchetă în funcție de valoarea și importanța pierderilor, trebuie să se bazeze pe principiul precauției, în vederea prevenirii afectării mediului și a îmbolnăvirii populației, pe principiul transparenței asigurând accesul la informații a persoanelor interesate și pe principiul securității operațiunilor de gestionare și folosire a substanțelor și preparatelor chimice periculoase verificând întreg traseul acestora de la fabricant, importator, distribuitor până la agricultor, combătând contrabanda, piața neagră sau acțiunile dușmănoase cu aceste substanțe.

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

În caz de pierderi ne semnificative și greu de dovedit (mortalitate mică, depopulări, probe insuficiente, etc) - Având în vedere costurile și întârzierile atunci când facem acțiuni în justiție, este de preferat, să recurgem la o cale amiabilă și să obținem o confirmare scrisă de la administratorii terenurilor agricole sau silvice. Comisia de anchetă în baza documentului sanitar-veterinar de constatare a cauzelor mortalității, cu sprijinul consiliului local întocmesc un proces-verbal de evaluare a pagubelor și recomandă cuantumul despăgubirilor la valoarea de piață a familiilor de albine și a producției de miere care ar fi trebuit obținută în urma culesului, ce trebuie să se acorde apicultorului de către deținătorii de suprafețe agricole sau silvice. Dacă nu se ajunge la înțelegere, apicultorul se poate adresa justiției.

În caz de prejudiciu semnificativ, când ancheta sanitară veterinară nu poate stabili cu certitudine cauza intoxicației, natura toxicului sau principalii vinovați și când nu se ajunge la o înțelegere amiabilă între părți, acțiune juridică este, necesară. Apicultorul și/sau asociația are posibilitatea de a alege între două tipuri de proceduri: penale și civile.

Acțiune penală. Apicultorul trebuie să depună o plângere la poliției sau la parchetului de la locul infracțiunii. Plângerea se va baza pe prevederile legale privind circulația și utilizarea substanțelor și preparatelor chimice periculoase și a felului cum deținătorii de suprafețe agricole și silvice respectă Ghidul pentru utilizarea în siguranță a produselor de protecție a plantelor, dețin Registrul de evidență a tratamentelor de protecția plantelor și nu încalcă legea prin infracțiuni de contrabandă, de vânzare, de cumpărare și de utilizare necorespunzătoare a substanțelor toxice. Acțiunea penală are avantajul implicării autorităților publice pentru a finaliza ancheta, de a fi mai energică, mai intimidantă și mult mai aproape de adevăr decât procedurile civile.

Acțiunea civilă. În ceea ce privește repararea prejudiciului, apicultorul se poate constitui ca parte civilă, Pentru a recupera daunele, pe baza constatărilor comisiei de anchetă este de preferat o acțiune civilă. În susținerea cauzei părțile pot apela fiecare, în afară de un avocat și la câte un expert judiciar, Președintele Judecătoriei poate numi, de asemenea, un

expert în apicultură pentru a obține avizul său privind relația de cauzalitate între mortalitatea albinelor și tratamentele fitosanitare efectuate. Această expertiză poate fi urmată de o contra-expertiză în cazul în care experții au opinii diferite. Acțiunea civilă trebuie să se bazeze pe documente indubitabile

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Pentru a preveni în viitor exterminarea insectelor polenizatoare în general și a albinelor în special, este necesară aplicarea în agricultură a programelor integrate de prevenire și combatere a dăunătorilor (IPM), de cooperarea între silvicultori, agricultori și apicultori și de

evitarea pe cât posibil a chimioprevenției. Importanța patrimoniului apicol național și păstrarea unui echilibru ecologic în fiecare areal depășește sfera intereselor particulare și de aceea aplicarea și **respectarea legislației este o prioritate.**

Dr. Gh. Dobre, ROMAPIS

LEGENDĂ:

FAO-Food and Agriculture Organization

IPM-Integrated Pest Management